

---

hanyatlóban van ez a nap

GULYÁS JÓZSEF

Otthon van itt mindenki,
megszállott székek, bennük
mosolyogva,
kedélyesen,
lármásan vörös pókok pipáznak
és hálóikat szövögetik.
Beléjük látok.
Megszállva a kis mennyországok.
A tornyok alá,
a dúcokba, közel az éghez,
a szecessziós tornyok alá
fészkelnek éhes vércséink.
Nőstényeik,
ó, a drágák! kikérik maguknak
zöldségkertekből,
piacról kölcsönözött jelzőimet,
elnézést,
bocsánat,
mondhatnám talán szebben is,
angyalok,
véres körmű
kurvák,
sötétek
és aljasak,
bocsánat,

oh, bocsánat.
Minden nullának bátorsága van itt
nevetni,
hangosan,
aranyfedezettel zsebében,
a nevetők kórusába szóló papírokkal
százzrétű bukszájukban,
a zsiros harmonika ráncaiban,

fehéren fekete,
ismétlem, nevetni,
hangosan,
nyerítve
és vicceket elsütni, csurgatva
édes fekete mocskot
asszonyaink fülébe,
a csengők, madárlelkű harangok
elbújhatnak mellettük szégyenükben,
hallom, hallom
felbuggyanni e kristályforrásokat
az alkonyuló irodákban,
mint az öreg,
fülével a messzi forrásokon,
lobbanékony dolgokat,
földmélyi fekete rózsát
rak udvarukba,
fülében egy cseppjét elviszi
haraggal fűtött zugába
hallom, hallom,
fél füllel a barlangok nyílásán,
barlangok s bankok közé törve,
elpiszkolódva,
vedlettszórú farkas,
hallom, hallom
kirobbanni az üveghangú forrásokat
a parés irodákban.
Valóban, ennyi kiváló férfiú közt
mire is vihetném.
Mint a festő,
akire félelmesen hasonlítok,
mint a festő,
azt hittem, a galériákra satöbbi,
elég egy mosoly
és az is pazarlás.

Nem kaptál levegőt,
megfulladtál ezekben a formákban,
festő, megfulladtál,
magtalan dolgok közt
csak mosolyogtál.

Előszobákban rekedsz meg,
nagy ajtók előtt
és milyen bátrak a senkik,
a kicsi nullák,
hangjuk előttük érkezik,
a kis papírpötytyöző férgek,
lerakják petéiket
fűre-fára,
jó selyembe,
letojnak
a mai jövőbe,
kupolák alá,
eszik a fény friss hajtásait,
a zöldnek vége,
a színház előcsarnokában.

a küllem jogosítványával,
micsoda udvariasság!
félretolnák
az elcsigázott vörösök sarjait,
mert porról van szó,
lepik az intézményeket,
mert porról van szó,
szilikózis veszélye fenyeget.

A zöldnek itt vége,
lőttek a zöld erdőknek.

Fény érő vesszejét,
gyöngye szálait hiába öntözöd,
vörösbegy énekével
az ég hiába szenteli,
tejes szálait férges lerágják.

Nem kaptál levegőt,
megfulladtál ezekben a formákban,
festőm, megfulladtál.

Itt minden, minden folyékony.
Kicsapjuk a híg időt
a polcok,
a kávéházak gyilkos angyalai,
a redaktorok körül,
az üveg mögött pompázó húskertek,
a zárójel-kovácsok,
a Gondolkozó pózában spekuláló
mit tudom én kicsodák,
nagy senkik körül.
Ujjunkat végighúzzuk a politúrozott
intézményeken,
a magas polcokon,
por, por, mert erről van itt szó,
a meglehelt tükrökön,
hírünk előttünk érkezik.

A papagájok hosszú, végtelen időre
rendezkedtek be itt,
ha körülnézünk,
látjuk együtt a három időt.
A múltból
kutyás ember vetődik be olykor a kövekre,
egy másik múltba
s összekeveri az időket,
a kövekre,
hol virágfiak őrizgetik hosszú zsiros
fürtjeiket a szélben,
romlott ingük: álarc,
fájnak április gyönggyé munkált terei,
a fénygyűjtő terek,
akár az agyonfogdosott pohár,
senmi, semmi rokonság.
A demokratikus fényben lesült babák,
lőrincses disznók kurvái,

ékszertől bűnös ujjak
s keblek mázsái alatt,
a szattyán tonnái alatt
rázkódik a magasság,
a mai jövődő.
Selyem- s virág-kínzóeszközök.
A szépség szívemre húzott spanyolcsizma
a meghasadt világban.

Már csak a Te házad, Úristen?
A jó szagú hölgyek miatt
összevesztem a virágokkal,
magammal,
a drogériákkal,
a selymekkel.
Nem lehet gyógyítani a végtelen
távolságokat,
semmi, semmi rokonság
az ékszertől szennyes ujjúakkal,
az ő virágaikkal,
semmi, ő, semmi rokonság!

A szelelőrés vakrozsdás csuklóit
nem lehet mozdítani,
világba lökni, unom,
tenger fontos papír van itt
felgyűlve
csontban, vérben, idegben, unom,
sok fontos szemét,
magtalan dolgok.
Üres játékok szolgálnak a félelem
lecsapolására.
Meztelenségbe öltözve,
álarcba tárulkozva
szédülten nyüzsög féregállományunk,
derék alatti világ,
csalás a könnye, nevetése,
nagy rohadt csalás.
Keménykalappal, újsággal leplezett
gyertyák.
Ritkán találkozom itt v a l a k i v e l.
Az ember fojtó hiánya
az utcán,
az elgennyesedett üzletekben.
De ennek vége.
A megpattant falak előtt,
„Papa”, a rések előtt,
melyeket szavaim hasítanak,
bajos lesz épségben átlapni
a gyertyacsonkokat,
a vastag szél,
a szélfolyás előtt, igen,
a szél, a szél,
melytől piros minden utca,
a szél s Bartók vonósnégyesei
fényként siklanak át Rajtad,
nyúlszíveden,

kerteket másoló ingeiden,
növényvilágod,
e drága Flóra
utolsó rúgásai e veszett virágzás,
a fény, a szél
becsap az ellopott parfümériákba,
üvegekben lepréselt mezők illata
raboskodik ott,
a tejüzemekbe,
hol a sok üveg kiélezi a suttogást is,
fehér lányok
(a kő is ellágyul a közelükben)
demokratikus nap,
barnítsd le a tejet a lányok bőrén,
becsap a rohadt irodákba,
az üveg mögé ágyazott kertekbe,
rányít a tolvajokra,
szalmakölteményeket látni
a romlott piacokon,
becsap a piacok züllött kofái közé,
zeneiskolába toloncolt,
eladott emberkéek,
fülük döglött kagyló,
benyit a scuolák gyomos termeibe,
benéz a patikákba,
vitaminok: a napfény csodás formái
kazlakban állnak ott,
a sugárzó patikák,
e zsúfolt raktárak körül
boros levegő kering.
A kondenzált, tiszta napfény házai
kicsúsztak a kezünkből.

Látom, fél szemmel a bankokon,
a végeken,
barlangok nyílásán tartva szemem.
Hálóiakat kötögetve,
pókok forognak termeikben,
nótáktól,
suttogástól,
üzletektől,
hazudozástól gennyes falak közt,
lent, lent mélyen
a szobrok szembefordulnak alkotóikkal.